

MINISTERIO DE EDUCACION

HOMENAJE
a la
DECLARACION UNIVERSAL
de
DERECHOS HUMANOS
**40º en su
ANIVERSARIO**

1948 — 1988

SERIE DE TRADUCCIONES
a
LENGUAS AUTOCTONAS DEL PERU

Ticuna

PREAMBULO

- A. Nüxű tacuaqxgű rü guxűma ī duűxűgű rü nawüxicu i Tupanapexewa rü tataxuma ya texé i togüarü yexera ixixé. Rü name nixi na nataāēgūxű ī guxűma ī duűxűgű. Rü ngēmaccax tama tanaxwaxe i texé nüxű tarüporamae ī togü i duűxűgű rü exna chixri namaā tachopetü.
- B. Nüxű tacuaqxgű rü nuxguacü rü togü i āēxgacügű rü chixri nüxna nadau i norü duűxűgű rü chixri namaā nachopetü. Rü wüxi i taxű ī chixexű nixi ī ngēma ī guxű ī duűxűgūpexewa. Rü nuxma tanaxwaxe i guxű ī duűxűgű i guxű ī naānewa rü meā namaxe. Rü tama name na texé nachuxuxxű ī ngēma nüxű yaxuxchaūxű ī duűxűgű. Rü tama name na texé nachuxuxxű ī ngēma nüxű yaxōgūaxű ī duűxűgű. Rü tama name ī togūxű na namuūēxű ī duűxűgű.
- C. Rü tanaxümatögű i ūnā oregü erü tanaxwaxe i āēxgacügű meā nüxna nadaugūxű ī norü duűxűgű. Erü tama tanaxwaxe i yicura tacü rü chixexűccax norü āēxgacümaā nanuē ī duűxűgű rü namaā nügü nadai.
- D. Tama name ī wüxi i nachiūāne rü to i nachiūānemaā nügü na nadaixű.
- E. Poperawa tanaxümatögű rü guxűma ī nachiūānecūāxgű i duűxűgű rü nawüxicu i Tupanapexewa rü tataxuma ya texé ya togüarü yexera ixixé. Rü yatögü rü ngexūgű rü nawüxicu, rü wüxicigü rü name. Rü

name nixī na naxāxchiruxū ī guxū ī duǔxūgū rū name nixī na naxāwemüxū. Rū name nixī ī meā nügūmaā na namaxēxū ī duǔxūgū rū tama nügū na nadaixū.

F. Rū guxāma ī yixemagü i ngutaquexeggüxū rū tapuracuechaū na nüxū nangūxēēgüxūcax i guxūma ī duǔxūgū na aixcūma meā namaxēxūcax rū nataāēgüxūcax.

G. Rū nuxma tanaxwaxe i guxūma ī duǔxūgū nüxū nacuaxgü i ngēma uneta. Rū ngēmacax name nixī na meā naxūmatügüxū na nüxū nacuaxgüxūcax i guxūma ī duǔxūgū.

GUXĀMA Ī YIXEMA Ī GUXŪ Ī NACHIŪĀNEWA NE ĪXĒ

Rü nüxū tixu rü ñatarögügü:

Rü nangēxma ī maxū ī mexū ī guxū ī duǔxǔgūcax ixīxū, rü taxucürüwa i texé tanachuxu i ngēma. Rü tanaxwaxegü i guxū ī nachiūānecūāx i duǔxǔgū nüxū nacuaxgū i ngēmachiga. Rü ngēmacax rü name nixī na guxūwama duǔxǔgū nangúexēgūxū ī ngēmachiga, na guxūma ī duǔxǔgū nüxū nacuaxgūxūcax.

ARTICULO 1. Ngēxguma nabuxgu i duǔxǔgū rü guxūma nawüxigu, rü tataxuma ya texé ya togüarü yexera ixīxē. Rü guxūma naxāāegü rü ngēmacax rü name nixī na nügūmaā namecūmaxū ī guxūma ī duǔxǔgū.

ARTICULO 2. (1) Rü name nixī na wüxichigü i duǔxū meā namaxūxū ngēxgumarüū ī ñaā popera nüxū ixuxūrū. Rü taxucürüwa i texé tanachuxu i ngēma. Rü nüéta i ngexta nabuxgu i wüxi i duǔxū, rü exna tacü rü duǔxū yixīxgu. Rü nüéta ega yatü yixīxgu rü exna ngexū yixīxgu. Rü nüéta i tacü i nagawa yadexaxgu rü exna ñuxācü Tupanaāxū yaxōōgu. Rü nüéta ega tacü rü äēxgacütanüxū yixīxgu rü exna tacügu naxinügu. Rü nüéta ega namuārü diēruāxgu rü exna tama. Erü guxū ī duǔxǔgūcax nixī ī ñaā maxū ī mexū.

(2) Rü nüéta ega tacü rü nachiūānecūāx yixīxgu i wüxi i duǔxū, erü guxū ī nachiūānecūāx i duǔxǔgūcax nixī ī ñaā maxū ī mexū.